

La correcció gramatical i de lèxic no serà mai un obstacle per a l'expressió d'un veritable escriptor. Aquells que demanen una llibertat per a escriure incorrectament, és que no coneixen prou la llengua i es creuen excusats d'aprendre-la. Sempre hi haurà - a totes les literatures hi és - una distància entre el llenguatge parlat i la llengua literària. En certs casos, com en la poesia, pot dir-se que la llengua és totalment diferent.

El català, que fa més de vint anys es veu privat dels mitjans normals de difusió i vulgarització de la llengua literària - és a dir, de la premsa diària, les revistes, la ràdio, el cinema, etc. - i que té una literatura que, per manca de difusió i crítica, es veu confinada a unes minories selectes, té doblement accentuats els perills i els entrecanys que, en la seva literatura, havien estat en bona part corregits gràcies a l'obra de Pompeu Fabra i de l'Institut i que, poc a poc, eren corregits en la llengua de cada dia.

No és pas admetent les paraules incorrectes, els barbarismes, l'empobriment actual del llenguatge parlat, que donarem entrada "a peu pla" en la nostra literatura als qui ara l'ignoren. Es donant-los, en català, no pas exclusivament una literatura de mandarins, com alguns joves, fascinats per certs aspectes de la poesia moderna, es limiten a produir. Cal que els lectors en potència trobin tota la varietat dels gèneres que desitgen: literatura popular, com la novel·la rosa, o la policíaca, o la d'acció, literatura infantil o lleugera, gràcies a la qual podran entrar en gèneres més elevats o més ambiciosos. Cal recordar que abans de la guerra hi havia un ventall de publicacions prou ample per anar des del "Papitu", revista satírica i gairebé pornogràfica, fins a "Critèrium" o "Estudis Franciscans", revistes de filosofia i teologia. Que una publicació setmanal com "En Patufet" assolís tiratges que ens semblen - i eren - fabulosos.

Jo invito els joves a llançar-se a aquesta tasca indispensable de donar als lectors catalans tota la varietat de gèneres que reclamen. No els hem de facilitar únicament poesia refinada i sàvia - sense que això vulgui dir que l'hem de bandejar - ni novel·les escrites amb receptes modernes i que debatin greus temes espirituals, sinó una literatura fàcil i entenedora, però, això sí, en un bon català, que sense perdre mai la seva correcció gramatical i lingüística, eviti l'encarcament, l'artificialitat - i aquesta és la tasca de l'escriptor que domina la seva llengua i sap servir-se'n eficaçment.

Barcelona, maig de 1961.